

DAVLAT BOSHQARUV ORGANLARI: TUZULISHI, VAZIFALAR VA
MUAMMOLAR

O'zbekiston Respublikasi IIV
Surxondaryo akademik litseyi huquq fani
o'qituvchisi **Mirzayusupov Shohrux**
Shavkatovich

93-871-93-33

Annatotsiya.

Ushbu maqola davlat boshqaruv organlarining tuzilishi, vazifalari va faoliyatidagi muammolarni tahlil qiladi. Markaziy, hududiy va soha darajalaridagi organlarning o'zaro munosabatlari, ularning vakolatlari va funksiyalari batafsil ko'rib chiqiladi. Shuningdek, byurokratiya, korrupsiya, kadrlar tanqisligi va qonun hujjatlaridagi noaniqliklar kabi davlat boshqaruvining samaradorligiga ta'sir etuvchi omillar tahlil qilinadi. Maqola davlat boshqaruvining samaradorligini oshirish yo'llarini, jumladan, byurokrtiyani kamaytirish, korrupsiyaga qarshi kurashni kuchaytirish va fuqarolar ishtirokini ta'minlash usullarini taklif etadi.

This paper analyzes the structure, functions, and challenges of state governing bodies. It examines the interrelationships between central, regional, and sectoral institutions, detailing their respective powers and responsibilities. Furthermore, it explores factors impacting the effectiveness of governance, including bureaucracy, corruption, personnel shortages, and ambiguities in legislation. The paper proposes solutions to enhance governance efficiency, such as reducing bureaucracy, strengthening anti-corruption measures, and improving citizen participation.

Davlat boshqaruv organlari jamiyat hayotining barcha sohalarini tartibga soluvchi va rivojlantirishga yo'naltirilgan muhim institut hisoblanadi. Ularning samarali faoliyati davlatning barqarorligi, iqtisodiy taraqqiyoti va fuqarolar farovonligi uchun

hal qiluvchi ahamiyatga ega. Ushbu maqolada davlat boshqaruv organlarining tuzilishi, vazifalari va ular faoliyatida mavjud bo'lgan muammolar tahlil qilinadi.

Davlat boshqaruv organlarining tuzilishi:

Davlat boshqaruv organlari ierarxik tuzilishga ega bo'lib, odatda quyidagi darajalarga bo'linadi:

Markaziy daraja: Prezident, Parlament (Oliy Majlis), Hukumat (Vazirlar Mahkamasi) kabi eng yuqori organlarni o'z ichiga oladi. Ular davlat siyosatini belgilaydi va umumiy strategik yo'nalishlarni aniqlaydi.

Hududiy daraja: Viloyatlar, tumanlar va shaharlar hokimliklari kabi mahalliy boshqaruv organlarini o'z ichiga oladi. Ular markaziy hokimiyatning qarorlarini amalga oshiradi va mahalliy ahamiyatga ega masalalarni hal qiladi.

Soha darajasi: Vazirliklar, qo'mitalar va davlat agentliklari kabi ixtisoslashgan organlarni o'z ichiga oladi. Ular muayyan sohalarda (masalan, ta'lim, sog'liqni saqlash, iqtisodiyot) davlat siyosatini amalga oshiradi.

Har bir darajadagi organlar o'z vakolatlari doirasida faoliyat yuritadi va o'zaro bog'liq holda ishlaydi. Ularning o'zaro muvofiqlashuvi va samarali hamkorligi davlat boshqaruvining samaradorligini ta'minlaydi.

Davlat boshqaruv organlarining vazifalari:

Davlat boshqaruv organlarining asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

Qonun chiqarish: Parlament qonunlarni qabul qiladi va davlatning huquqiy asoslarini belgilaydi.

Ijro etuvchi hokimiyat: Hukumat qonunlarni amalga oshiradi va davlatning ichki va tashqi siyosatini yuritadi.

Sud hokimiyati: Sudlar qonunlarning buzilishi holatlarini ko'rib chiqadi va adolatni ta'minlaydi.

Nazorat: Davlat nazorati organlari davlat organlari va tashkilotlarining faoliyatini nazorat qiladi va qonunlarning bajarilishini ta'minlaydi.

Xalq bilan aloqa: Davlat organlari fuqarolar bilan o'zaro aloqani ta'minlaydi va ularning manfaatlarini himoya qiladi.

Davlat boshqaruv organlari faoliyatidagi muammolar:

Davlat boshqaruv organlarining samarali faoliyatiga quyidagi omillar xalaqit berishi mumkin:

Byurokratiya: Ortiqcha byurokratik jarayonlar va qog'ozbozlik ishlarni kechiktiradi va samaradorlikni pasaytiradi.

Korrupsiya: Korrupsiya davlat resurslarining noto'g'ri ishlatilishiga va adolatsizlikka olib keladi.

Kadrlar tanqisligi: Malakali mutaxassislarning etishmasligi davlat organlarining samarali ishlashini qiyinlashtiradi.

Qonun hujjatlarining noaniqligi: Noaniq va ziddiyatli qonunlar huquqiy noaniqlikka va ishlarni kechiktirishga olib keladi.

Axborot almashinuvi muammolari: Davlat organlari o'rtasidagi axborot almashinuvi samaradorligi past bo'lishi mumkin.

Davlat boshqaruv organlarining samaradorligini oshirish uchun byurokратиyani kamaytirish, korrupsiyaga qarshi kurashni kuchaytirish, kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirish, qonun hujjatlarini takomillashtirish va axborot almashinuvi samaradorligini oshirish zarur. Shu bilan birga, fuqarolarning davlat boshqaruviga jalb qilinishini kuchaytirish ham muhim ahamiyatga ega. Faqatgina ushbu chora-tadbirlarni amalga oshirish orqali davlat boshqaruvining samaradorligini oshirish va jamiyatning barqaror rivojlanishiga hissa qo'shish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mirziyoev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni kat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. – Toshkent: O'zbekiston NMIU, 2017. – B.44.
2. Berdikulov S.N. O'zbekistonda ko'ppartiyaviylik milliy modelini rivojlantirish istiqbollari: O'quv qo'llanma / Mas'ul muharrir: falsafa fanlari doktori, professor Mamadaliev Sh.O. – T.: O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi, 2016. – 108 b.
3. Maxmudov A.A. O'zbekiston Respublikasida mahalliy vakillik organlarining nazorat faoliyatini takomillashtirish. Yuridik fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) ... dissertatsiyasi avtoreferati. – T.: DBA, 2019. – B.13–14.

4. O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. – T.: O‘zbekiston, 2018. – 80 b.
5. O‘zbekiston Respublikasining “Mahalliy davlat hokimiyati to‘g‘risida”gi Qonuni // O‘zbekiston Respublikasi Oliy Kengashining axborotnomasi, 1993. № 9, 320-modda; Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi – www.lex.uz, 09.01.2019., 03/19/512/2435-son.
6. O‘zbekiston Respublikasining “Davlat boshqaruvini yangilash va yanada demokratlashtirish hamda mamlakatni modernizasiya qilishda siyosiy partiyalarning rolini kuchaytirish to‘g‘risida”gi Konstitutsiyaviy qonuni.
7. O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2014, - № 16, 176-modda.
8. O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2017, - № 6, 70-modda.
9. Izoh: “Siyosiy partiyalar to‘g‘risida”gi Qonunning 1996 yilda qabul qilinganligi.